

Gjør Ullevål til Oslos fremtidige helsesentrum!

Oslo SV mener at Oslo universitetssykehus må få nei til å slippe til private eiendomsutviklerne på den offentlig eide sykehustomta på Ullevål. Ullevål-tomta må utvikles så den fortsetter å tjene Oslofolks helse!

I forbindelse med Oslo kommunes arealplan presser Oslo universitetssykehus (OUS) på for å selge Ullevåltomta til kommersielle boligutviklere. I stedet for å selge tomta til boligutvikling vil Oslo SV at Ullevål utvikles til å bli et samlet helsesentrum, med kapasitet for kommunale tjenester, rehabilitering, sykehjem, helsehus og mulig, framtidig sykehusaktivitet. Oslo kommune kjøpte Ullevål-tomta 1887 for å bygge sykehus. I 2002 ble bygningene og tomta overført gratis til staten ved det regionale helseforetaket, for at det skulle fortsette å drive sykehuset. Anslått fortjeneste av salget er ca. åtte milliarder kroner, som tilsvarer hva det kostet å drive OUS i tre måneder i 2025. Dette er en engangssum som ikke løser Oslos varige kapasitetsutfordringer, men som kan koste byen et uerstattelig helseareal. Å selge tomten begrunnes med behovet for å skaffe egenkapital til helseforetaket, ikke med hva innbyggerne i Oslo trenger. Oslo-befolkningen trenger helsetjenester. Allerede i dag har både den kommunale helsetjenesten og sykehusene utfordringer med kapasiteten. Antall innbyggere øker, en økende andel vil være eldre og skrøpelige og trenge demensomsorg, eller har kompliserte og sammensatte helseproblemer som må følges opp i fellesskap mellom helse- og omsorgstilbud. Selv med de planlagte utbyggingene på Aker og Gaustad, er ikke hele befolkningen i Groruddalen sikret et lokalsykehustilbud i framtiden; det vil i praksis ikke finnes noe reserveareal igjen på Aker og Gaustad.

Helsebehovene i Oslo tilsier at vi bør utvikle, ikke avvike formålsbygde lokasjoner. Helsekapasitet må bygges der den gir best tilgjengelighet for hele byen. Sykehustomta gir en unik mulighet for å kunne utvikle og tilby både behandling, rehabilitering og helsemessig oppfølging enten den er organisert i kommunen eller spesialisthelsetjenesten. Hvis Ullevål blir et helsesentrum der folk får hjelpen de trenger på ett sted, vil også forholdene ligge bedre til rette for målrettet kompetanseheving og faglig utvikling av Oslos helsearbeidere.

Ullevål er også en beredskapsressurs. Erfaringene fra pandemi, ekstremvær og store hendelser viser at Oslo trenger reservekapasitet og areal for rask oppskalering, samlokalisering og midlertidige løsninger. Å bygge ned Ullevål som helselokasjon er å redusere byens handlingsrom i kriser.

Å framskynde salget av Ullevål-tomta for å dekke et akutt behov for egenkapital til nybygging, er et brudd med forutsetningene i statlige reguleringsplaner for sykehusutbyggingene i Oslo. Ifølge dem skal Ullevål sykehus først kunne selges når sykehusaktiviteten til OUS er samlet på Aker, Radiumhospitalet og Rikshospitalet. Det kan tidligst skje i 2032. For at Ullevål-tomta skal kunne benyttes til boligformål, må Oslo kommune endre reguleringen av tomta. I utkastet til kommuneplanen som nå er under revisjon, er området avsatt til sykehusdrift, næring eller liknende der andelen boliger ikke skal overskride 30 prosent. For å få opp verdien på Ullevål-tomta, har imidlertid OUS bestilt arkitekttegninger i forsøk på å overbevise kommunen om hvor stort potensiale tomtene har hvis det tilrettelegges for flere boliger. Når en offentlig helsetomt først er omregulert og solgt, er den i praksis tapt for fellesskapet. En slik beslutning er irreversibel, og må derfor tas ut fra langsiktige helsebehov – ikke kortsiktig egenkapitalbehov i et helseforetak. Et framtidig helsesentrum av Ullevåls type kan ikke flyttes

når arealet først er borte. Stortinget har nylig pålagt regjeringen å legge frem forslag til en finansieringsløsning der drift og investeringer av nye sykehusbygg skal besluttes av Stortinget og finansieres over statsbudsjettet. Helsereformutvalget arbeider nå med å finne andre alternativer enn at sykehusbygg finansieres gjennom statlige lån som betales ned ved hjelp av helseforetakenes egne driftsmidler eller – som i tilfellet med Ullevål – salg av eiendom. Helseforetakene har varslet om at de i årene som kommer vil skrive ut pasienter raskere etter sykehusbehandling. Disse pasientene vil fortsatt trenge medisinsk oppfølging, pleie og rehabilitering som må ivaretas av Oslo kommune.

Den mest kostnadseffektive og raskeste måten å løse dette behovet på er ved at sykehusbyggene på Ullevål-tomta kan benyttes til fremtidige helse-, omsorgs- og sykehusformål, på tvers av stat og kommune. Ullevål sykehus sin tomt er en del av Oslos arvesølv, og kan ikke ofres fordi sykehusene har en dårlig fungerende finansieringsmodell.

Oslo SV mener:

- At Ullevål-tomta ikke skal selges – tomta må beholdes til fremtidig helse-, omsorgs- og sykehusformål. Regjeringen må gripe inn og stanse planene om salg.
- At Stortinget fastholder rekkefølgen i planene for Oslo-sykehusene, nemlig at Ullevål sykehus ikke skal avhendes før etter at nybyggene er prosjektert og finansiert.
- At Oslo kommune i kommuneplanens arealdel ikke tillater omregulering av Ullevål-tomta. Tomta bør maksimalt kunne bebygges med 30 prosent boliger, deriblant en andel prioritert til studentboliger, omsorg+ og boliger innen tredje boligsektor
- At Oslo kommune må ta initiativ til en grundig og helhetlig utredning sammen med staten som belyser hvordan Ullevål-tomta kan benyttes til fremtidige helse-, omsorgs- og sykehusformål, på tvers av stat og kommune, basert på Oslo kommunes fremtidige behov for helsetjenester og arealbehov knyttet til disse tjenestene. Her bør bl.a. helsehus, rehabilitering og omsorgstjenester inkluderes og Ullevåls bygningsmasse vurderes i lys av dette.
- At deler av Ullevål reserveres i tilfelle de planlagte sykehusene i Oslo blir for små.
- Det avklares juridisk om Ullevål-tomta skal falle tilbake til Oslo kommune hvis OUS ikke skal benytte den til sykehusformål, som forutsatt da den ble overført fra kommunen til staten.
- At Oslo kommunes behov for helsetjenester og arealbehov knyttet til disse tjenestene fram til 2040, utredes. Her bør helsehus og omsorgstjenester inkluderes og Ullevåls bygningsmasse vurderes i lys av dette.
- At det etableres et kompetansesenter for fremtidens helsetjenester på Ullevål, der utdanning, forskning og pasientbehandling integreres.
- At funksjonell bygningsmasse på Ullevål tas i bruk til akutte helsebehov imens man utreder en langsiktig løsning for tomta.

- Vi må avvente regjeringen og Stortingets konklusjon på forslagene om å skille finansiering av drift og investering i helsesektoren før et helseforetak fatter slike irreversible beslutninger på vegne av innbyggerne.